

GOUD

1. Zittend wandelen

Manon Ons huis heeft een prachtige binnenplaats.
Een patio.
Overall planten met geurende bloemen,
kabbelend water, een hangmat, een sinasappelboom,
tegels met mozaïek patronen, glinsterende, goudkleurige tapijten...

Marieke En veel stilte.
Ons huis heeft dikke witte muren
en een dikke deur met een dikke wachter ervoor.

Manon Daarachter ligt de straat.
Daar stinkt het en er is veel lawaai.

Marieke Hoe weet je dat?

Manon Dat weet ik.
Ik ben er geweest, vroeger.
De patio is van de vrouwen, de straat is van de mannen.

Marieke Wij wonen in een harem, een soort vrouwengevangenis.
Zij en ik.
Ik ben er geboren.

Manon En ik ben gevonden.
Op straat - en ik wil er nooit meer terug.
Hier is de drempel van ons huis
en daar ga je nooit en te nimmer overheen zonder toestemming van je vader.

Marieke En de toestemming van m'n moeder en van m'n slavenmoeder
en van m'n tantes en van de dikke wachter.

Manon Maar.....morgen ga je ons huis verlaten.

Marieke Ja ik heb toestemming van m'n vader en m'n moeder en m'n slavenmoeder en
m'n tantes en van de dikke wachter maar niet van mezelf.
Ik moet trouwen.

Manon Je mag trouwen.
De mooiste dag van je leven.

Marieke Ik ga naar de volgende drempel
en daar mag ik dan weer niet overheen.

Manon Les 1: zittend wandelen.
Voor de techniek van het zittend wandelen hebt je drie dingen nodig:
Ten eerste een hoge drempel waar je niet overheen kan...

Marike Klopt...

Manon Ten tweede een plek om te zitten

Marike Heb ik...

Manon En ten derde moet je jezelf klein en onbelangrijk vinden

Marike Wacht even...hoe doe je dat...

Manon (doet iets) Klein en onbelangrijk...

Marike Hoe?

Manon Zo...

(Marike imiteert Manon)

Manon En je hebt alle tijd.

Marike Dat is ten vierde....

Manon Ssssttt...Alles klaar...
Het spel is: je kijkt naar iets bekends alsof het vreemd is.
(kijkt omhoog)
Ik zie de lucht, met vier dikke witte muren er omheen,
een vierkante zwarte lucht.

Marike Ik zie niks.

Manon He kijk, een man op een wolk met een baard.

Marike Waar?

Manon In je geestesoog.

Marike Je geestesoog?

Manon (wijst op haar voorhoofd)
Ja zittend wandelen doe je met je geestesoog.

Marike O?

Manon (fluistert) Je fantasie...ja?
Nu jij...

Marike He een man op een wolk met een baard en het is....
M'n vader op het dakterras.

Manon Nee...Iets vreemds.
Een onbekende jongeman.

Marike Goed een wonderschone onbekende.

Manon Je aanstaande echtgenoot.

Marike Niet die.
Een fransman.

Manon NEE!

Marike Een tapijtenverkoper....

Manon Is die belangrijk genoeg?

Marike Hoezo?

Manon We laten toch niet zomaar iedere man binnen?

Marike Er komt een wonderschone onbekende ons huis binnen
Maar we weten niet of ie rijk genoeg is.

Manon Les 2: als een man z'n baard parfumeert
dan is het een man van voorname afkomst...dus...

Marike Goed... deze man is een prins.

Manon Ik zie een prachtige rijke prins met een baard, op een wolk...
Breng hem bij me.

Marike Jawel majesteit.

Manon Jij bent de prins, kom maar binnen.
Ik doe m'n ogen dicht.....
En dan doe ik ze open.... wauw.....
(Manon legt zich in de armen van Marike)
En de prins brengt bij de onstuimige koningsdochter
een gezegende nacht door, een nacht zonder slaap,
een nacht van vurigheid en verrukkingen.

(ze dansen)

Marike Niet zo klef, laat me los....

Manon (maakt vogelgeluiden)
Wil je al gaan liefste? De dag is nog zo ver.
De nachtegaal en niet de leeuwerik
Drong in de bange holte van je oor.
En dan zeg de prins:

De kandelaars van de nacht zijn uit, zeg dan...

Marieke De kandelaars van de nacht zijn uit.

Manon Dat betekent: ik moet gaan.
Weg!

Marieke Ik weet niet hoor...
Gaaf het zo, de eerste nacht?

Manon Ja zoiets.

Marieke Hoe was het met papa, de eerste nacht?

Manon Zoiets, misschien iets... iets anders

Marieke Hoe?

Manon Ja zeg...

Marieke Moet je je ogen dicht houden?

Manon Kan, hoeft niet.

Marieke Ik hou m'n ogen dicht, aaghhh.
Ga door met het verhaal.

Manon De prins is vertrokken voordat de boze vader merkt
dat er een man bij zijn dochter is geweest.
En iedere nacht komt de prins op z'n wolk terug
en iedere nacht genieten ze van hun saenzijn.
Totdat de prins op vreemde wijze,
zijn eigen geluk verniet.
Onze prins heeft namelijk een zeer geliefde vriend,
aan wie hij nooit iets durft te weigeren.
En als deze vriend vraagt of hij ook een keer naar de prinses mag,
geeft hij hem z'n wolk en laat ie hem bij de prinses binnen gaan.

Marieke Hè nee... waarom?

Manon Een man kan een echte vriend niets weigeren.

Marieke Wat stom zeg.

Manon En omdat alle mannen heel gulzig zijn,
hebben ze dus muren om de vrouwen heen gezet.
Anders zitten al die mannen maar aan elkaars vrouwen.

Marieke Waarom zetten ze de mannen dan niet gevangen?
Zij kunnen hun handen toch niet thuis houden.

Manon Mannen klimmen over de muren en ontsnappen steeds.
Vrouwen zijn veel braver dus makkelijker gevangen te houden.
Kom ik zie de morgen in de lucht.

Marieke Ah...nee, nog even door met de prins...

Manon Snel we moeten beginnen met aankleden.

Marieke Zullen we zwembadje spelen?

Manon Vandaag niet.

Marieke Ah...de laatste keer...

(maakt een plas water loopt er met haar kousen doorheen, spettert 'per ongeluk' Manon nat, doet kousen uit)

2. Sjeherazade

Manon Geen blote enkels, je vader kan ieder moment binnenkomen.

Marieke Ik trek m'n kousen aan als we doorgaan met de prins.

Manon Nee niet nu.

Marieke Wel nu.

Manon Geduld.

Marieke Jij met je geduld...

Manon Je man zal je nieuwe prins worden.

Marieke Was jij verliefd op papa?

Manon Ik waardeerde je vader.

Marieke Maar was je verliefd op 'm?

Manon Weet jij hoe verliefd eruit ziet?

Marieke Dat als je aan iemand denkt, dat je dan violen hoort.
En dat je dan vanzelf gaat glimlachen.
Dat je gaat blozen, als ie binnenkomt.
En dat je 'm wilt vastpakken.

Manon Is dat alles?

Marieke Nou ja zoiets, weet ik veel.

Manon Nee dan was ik niet verliefd.
Maar ik ben van je vader gaan houden.
Met veel geduld en aandacht kan je van iedere man houden.
Jij zult ook van je man gaan houden.

Marieke Nee!

Manon Dat gaat vanzelf

Marieke Niet als ik niet wil.

Manon Je zult wel moeten.
Ach en wat is nou liefde...
Liefde is een bijprodukt als je met een man leeft.

Marieke Behalve dan in dat sprookjeshuwelijk van Katja.

Manon Ja, bij Katja was alles anders.
Maar de liefde is niet voor iedereen weggelegd.
Les 3 is leer gehoorzamen.
Zorg dat je gaat willen wat hij wil,
dan krijg je een gelukkig of in ieder geval een gemakkelijk leven.
Geef je voeten dan droog ik ze af.

Marieke Hoe kan ik van iemand houden die ik nog nooit gezien heb?

Manon Je hoeft iemand niet gezien te hebben om van 'm te houden.
Houden van, doe je niet met je ogen, dat doe je met je hart en met je hoofd...

Marieke Met je hoofd....?

Manon Ja, hoe langer je denkt: ik hou van hem, ik hou van hem
hoe meer het waar wordt.

Marieke Ja, ja...

Manon En les 4: Je hebt geheimen nodig.

Marieke Geheimen?

Manon Je moet dingen achterhouden, wachten, voorzichtig zijn
en vooral niet teveel zeggen..

Marieke Ik dacht dat ik eerlijk moest zijn.

Manon De vraag is: ben je niet eerlijk als je je mond houdt?
Zodra er mannen in de buurt zijn hebben vrouwen geheimen.

Ieder woord moet je zevenmaal om je tong draaien

voordat je gaat praten.
Want als je woorden er eenmaal uit zijn,
kan je ze niet meer terughalen.
Een verkeerd woord en het kan je je kop kosten.
Les 4: De aller belangrijkste les, dus let op:
het kiezen van de juiste woorden.

- Marike (doet een sloomochtendritueel of iets van kabouterplop)
Goedemorgen vader, goedemorgen moeder.
Welkom nieuwe dag.
Dag stoel naast de tafel.
- Manon Ja, genoeg.
Denk je dat dat boeiend is?
- Marike uh....?
- Manon Boeien... anders gaat je kop eraf, liefje.
Sjeherazade-kunst.
- Marike Sjeherazade?
- Manon De kunst van het kiezen van de juiste woorden.
De kunst van prinses Sjeherazade.
Dit is haar verhaal:
Koning Sjahriar uit Irak betrapt zijn vrouw met een slaaf in bed.
Woedend van jaloezie laat hij ze allebei onthoofden.
Dat blijkt echter niet genoeg om z'n woede te stillen.
Hij wil meer wraak, liefst op alle vrouwen.
Iedere nacht vraagt hij om een nieuwe maagd.
Hij slaapt met haar en laat haar bij zonsopgang vermoorden.
Duizenden onschuldige meisjes worden op deze manier omgebracht.
Totdat Sjeherazade aan de beurt is....
In plaats van haar vader te smeken haar te helpen ontsnappen,
vraagt ze hem haar naar de koning toe te brengen.
"Laat mij een einde maken aan het moorden.
Ik kan de ziel van deze ongelukkige koning genezen,
zal hem meenemen naar afgelegen eilanden
en hem vreemde gebruiken laten zien.
Ik zal zorgen dat hij dichterbij de vreemdheid in zichzelf komt.
Ik zal hem helpen zijn gevangenis te zien,
zijn bizarre haat tegen vrouwen.
Ik leer hem over de liefde.
En hij zal ons vrouwen laten leven."
- Marike Hoe doet ze dat?
- Manon Eerst koffie voor je vader maken.
En een ding niet vergeten....spreken is zilver maar zwijgen is...ssstttt

Marike (imiteert) Ssssstttt...sssstttt
 Zij is een pestkop, die vrouw, mijn moeder.
 Ze maakt nooit haar verhaal af.
 (maakt belachelijk) Ssssstttt
 Les 6: de kunst van het ogen neerslaan.
 Als je geen zin meer hebt om te praten,
 sla je gewoon je ogen neer.
 Je knippert wat met je wimpers,
 houdt je hoofd een beetje scheef naar beneden.
 Schuifelt wat in het rond
 en zwijgt...en zwijgt...en zwijgt....
 Bij haar in de buurt is het leven een groot vervolgverhaal.
 Ik haat vervolgverhalen...
 Mijn leven is een verhaal met een begin, een midden en een einde
 en morgen begint het einde.
 Morgen is mijn bruiloft met muziek uit alle windstreken.
 Met eindeloos lange banketten.
 En met Katja de koninklijke vriendin van mijn moeder.
 Zij komt om mij de echte geheimen van de liefde te leren.
 Mijn moeder weet over liefde niet zoveel.

Manon Nou... zeg dat niet.
 Ik ken de gevaren...

Marike Mam...

Manon Ja meisje?

Marike Hoe loopt dat verhaal af van die prins met z'n wolk?

Manon Zoals zo'n verhaal moet aflopen.
 De prinses straft de prins.
 De vriend van de prins komt in het donker bij de prinses binnen
 maar dat meisje is niet stom.
 Zij kent de strelingen van haar prins.
 Die vriend is lauw en slap,
 dit heeft niks met vuur en overvloed te maken.
 Vol verachting stuurt ze de slapjanus weg.
 En vanaf dat moment houdt ze de deur voor haar prins gesloten.
 Nooit zal ze hem zijn verraad vergeven.

Marike Vaarwel mijn prins...

Manon Als een man je bedriegt moet je duidelijk zijn.
 Je moet ze laten voelen dat ze niet in alles de baas zijn.

Marike Morgen zijn mijn dromen voor altijd voorbij...

Manon Er wachten nieuwe dromen liefje.

Marike Krijg ik de straat te zien straks?

Manon Ja, ze halen je in een koets met paarden.
En dan kan je tussen de kieren door naar buiten gluren.
Je zal de straat ruiken.
En blij zijn dat je daar niet hoeft te zijn.

Marike Ik wil naar zijn huis lopen.

Manon Als je rijk bent hoeft je niet te lopen.

Marike Maar ik wil het.

Manon Daarvoor zijn je schoenen te klein.
Ik ga nu je voeten inbinden.

Marike Laten we met m'n taille beginnen dan kan ik af en toe nog rond lopen.

Manon Goed houd je adem in.

(ze wikkelt een strakke doek om haar middel)

3. Slavinnen

Marike Vertel me nog een keer over het leven op de straat.

Manon Op straat zijn geen dromen.

Marike Vertel me over vroeger.

Manon Dat heb ik al zo vaak gedaan.

Marike Nog één keer.
Mijn moeder heet Indjé maar eigenlijk heet ze Olga.

Manon Indjé is m'n Turkse naam.

Marike Parel betekent dat.
Maar ze komt uit Servië.
Op een dag, je was nog klein....

Manon Ik was 8 ofzo, komt er een vriend van mijn vader de tuin in.
Hij glimlacht en drukt een prop in m'n mond.
Olga... hoor ik m'n moeder roepen.
Help, help mmmmm.
Hij trekt me mee en duwt me in een kar, donker.
Ik hoor gesnik.
Zachte huid, vreemde geuren.
Ik kruip in een hoek en bijt op m'n lip.
We reizen twee dagen, of drie of vier.

Steeds gaat het luik op een kier en zet er iemand een bak met rijst op de grond en water.
Ik eet niet en dan zijn we in de stad, lawaai.
Mannen op ezels, een plein met honderden vrouwen.
Met een glimmende huid, donker-zwart, beige-grijs, cacao, een witje.
Een vrouw trekt aan m'n haar. Auw...

Marike (trekt aan haar haar) Is dat echt?
Je begint te huilen.
Deze vrouw wordt je slavenmoeder.
Bij ons weet je soms niet wie bloedfamilie is en wie niet.
Of anders gezegd we weten het wel maar het doet er niet toe.
Iedereen die voor je zorgt is een moeder van je.
Ik heb een stuk of tien moeders
En ik heb vijf en dertig broers en zussen.

Manon Van m'n slavenmoeder krijg ik m'n opvoeding.
Ik leer schrijven, borduren, gedichten opzeggen.
"De liefde lijkt de zachtste slavernij
Dat weten zelfs de blinden en de doven
Ik echter weet, wat weinigen geloven.
Dat ware vriendschap zachter is dan zij."

Marike Miste je je echte moeder niet?

Manon Weet ik niet meer, het is allemaal zo lang geleden.
Mijn slavenmoeder was een echte moeder voor me.
Ze was erg lief.

Marike Maar ze ging dood.

Manon Daar kon ze niks aan doen.
Ik mocht kiezen wat er met mij gebeurde.

Marike Wilde je vrijgelaten worden?

Manon Nee. Ik wilde terug naar de slavenmarkt.
Zonder familie heeft een meisje niets aan vrij zijn.

Marike Je liet je met de inboedel verkopen.

Manon Ja... Ik was veel waard.
Een goede opvoeding, blond.
Ik zou door een prins aangekocht kunnen worden.
Prinses worden, misschien zelfs sultane, waarom niet?

Marike Je gaat met een partij mooie slavinnen op een boot.

Manon Er steekt een storm op.
Ik ben ziek (geeft over, Marike verzorgt haar)

Waarom kan jij er zo goed tegen?

Marike Ik heb Russische zeebenen.
(Soms speel ik iemand anders)

Manon Op dat moment maak ik een vriendin voor het leven.

Marike Katja.

Manon Katja mijn slavinnenzuster.

Marike Ik lijk op Katja zegt m'n moeder.

Manon De ouders van Katja hebben haar opgevoed om haar te verkopen.
Haar huid is blank en fris.
Ze is twaalf als ze verkocht wordt.
We komen aan de wal en er staat een geblindeerd rijtuig klaar.
We komen in een groot slavinnenhuis terecht.
We krijgen prachtige kleding en een cursus netjes gedragen.
Ik heb geluk.

Marike Vind je?

Manon Wat wil je als vrouw nog meer?
Ik hoef de gevaarlijke straat niet op.
Ik hoef niet te werken en als ik geduldig ben krijg ik een paleis,
marmer, fonteinen, juwelen, goud.

Marike En inderdaad de eerste echtgenote van een rijke prins kan geen kinderen krijgen. Ze gaat op zoek naar een jonge slavin.

Manon Eentje? Wij willen niet van elkaar gescheiden worden, Katja en ik.

Marike We willen een blonde maagd.

Manon Wij zijn allebei blond en maagd, neem ons samen.

Marike Draai je om, we willen degene met de breedste heupen.

Manon Neem ons samen alstublieft.

Marike En met het meest gelijkmatige humeur.

Manon In ons eentje zouden we wegwijnen van verdriet.

Marike En die het meest bescheiden is

Manon Wij

Marike En liefvallig

Manon Wij

Marieke En gehoorzaam maar niet slaafs.

Manon Wij.

Marieke Eerst sierlijk bewegen.
 Neerhurken en opstaan zonder handen te gebruiken.
 Snoep eten om te weten of je tanden echt zijn.
 Adem ruiken, zweet ruiken, voeten...haren.
 Goed allebei op proef.
 Hoe zal Katja er morgen uitzien?

Manon We gaan je gezicht doen.

Marieke Heb jij ook zin om Katja te zien mam?

Manon Ja zeker.

Marieke Morgen, op mijn bruiloft, zal Katja de eregast zijn.
 Zij is met een prins getrouwd.
 Ze zagen elkaar en liefde op het eerste gezicht!
 Een sprookjes huwelijk
 Mijn bruiloft lijkt precies op de bruiloft van Katja.

Manon Je moet nog iets eten voor ik je make-up ga doen.

4. Harem

Marieke Is dit het laatste wat ik krijg vandaag?

Manon Je zult van de zenuwen geen hap meer door je keel krijgen.

Marieke Waar moet ik bang voor zijn?

Manon Voor alles... ik bedoel...
 dat is toch niet niks om je man te gaan zien, voor het eerst.

Marieke Is ie mooi?

Manon Ach wat noem je mooi.

Marieke Mam zeg nou eens iets, iets echts, iets meer, iets...

Manon Je zult het wel zien.

Marieke Ik hou gewoon m'n ogen dicht,
 misschien is het maar het beste om altijd als ik bij hem ben
 m'n ogen dicht te houden,

dan heb ik er misschien geen last van dat ie twintig jaar ouder is.
Kan je dat ruiken?

Manon Wat?

Marieke Dat iemand twintig jaar ouder is.

Manon Zeker.
Zoveel mogelijk door je mond ademen
als je bij 'm in de buurt bent.

Marieke Ah...nee..hè...mam.
Ik wil dit niet.

Manon Je vader heeft 'm uitgekozen liefje
dus dan zal het wel goed zijn.
En een oudere man gaat sneller dood.
Dat biedt vrijheden, snap je?

(Marieke slaat tegen de muur)

Marieke Ik haat deze muren.

Manon Binnenkort zul je ze verlaten.

Marieke Om tussen de volgende vier muren te gaan zitten.

Manon Weet je hoe een harem is ontstaan?

Marieke Nee...ja.

Manon Vroeger hadden mannen altijd ruzie.
Er werd onnodig veel bloed vergoten
en op een dag besloten ze een sultan aan te stellen,
een baas, die de anderen zou zeggen wat ze moesten doen.

Marieke Maar hoe wisten de mannen wie de sultan moest worden?

Manon De sultan moest iets hebben wat de anderen niet hebben.
“Laten we een race organiseren om vrouwen te vangen
En de man die de meeste vrouwen vangt wordt sultan.
Als die vrouwen eenmaal gevangen zijn moeten we ze vasthouden,
anders blijven ze door het bos rennen en kunnen we ze niet tellen.”
En zo ontstond het idee huizen te bouwen met dikke muren
en poorten en grendels.
De race werd over de hele wereld gehouden
en de Byzantijnen wonnen de eerste ronde.
Maar de eeuwen gingen voorbij en de Arabieren begonnen te leren
hoe ze vrouwen moesten vangen.
De eerste sultan die won had 1000 vrouwen.

Marike De tweede had er 4000 en de derde had er 11000.
En toen hadden de Romeinen en de andere christenen
geen zin meer om mee te doen.

Manon Ze bedachten, zonder het aan de Arabieren te vertellen, een ander spel.
We doen nu wie de meeste wapens en machines heeft, die mag de baas zijn.
We gaan die domme Arabieren eens een lesje leren. Aanvallen..

Marike De Arabieren gingen dus slapen terwijl ze dachten dat zij de baas waren
maar dat was helemaal niet zo.

Manon En nog steeds slapen de Arabieren.

Marike En toen werden ze wakker.... oorlog!

(ze dansen een gevechtsdans)

5. Woestijn

Marike Les 7: het kiezen van de juiste woorden deel 2.

Manon Je haar, eerst je haar parfumeren
en dan vertel ik je het geheim van Sjeherazade.

Marike NEE, NU!

Manon Commando's hebben geen zin.

Marike (aanstellerig) Geduld, geduld, geduld.
Ik haat geduld.

(Doen allerlei dingen met het haar en rook)

Marike En nu Sjeherazade-kunst:

Manon Zodra Sjeherazade de slaapkamer van koning Sjahriar,
de vrouwenhater, binnenkomt
begint ze een schitterend verhaal te vertellen
over een prins op een wolk.
En dan....op het spannendste moment..... breekt ze het af.
Hij kan het niet over z'n hart verkrijgen haar te vermoorden
hij wil weten hoe het verhaal afloopt,
dus laat hij haar leven tot de volgende nacht.
En de volgende nacht vertelt Sjeherazade een volgend prachtig verhaal
dat ook nog lang niet uit is bij het ochtendgloren,
en de koning laat haar opnieuw leven.
Het zelfde gebeurt de volgende nacht en de nacht daarop
duizend-en-één nachten lang.
Totdat de koning zich een leven zonder haar niet meer kan voorstellen.

En uiteindelijk geeft hij zijn gewoonte om vrouwen te onthoofden op.
Ze krijgt drie kinderen van hem.

Marike Hoe leer je dat, zulke verhalen vertellen?

Manon Dat is precies het werk wat vrouwen hun hele leven lang doen.
Jouw kansen op geluk zijn afhankelijk van hoe vaardig je wordt met woorden.
Dus Les 7: geduldig zijn, je hersens gebruiken en vooral veel zittend wandelen.
We gaan oefenen.

Marike Ik zie de dikke deur, met de dikke wachter.

Manon Je vader komt binnen met een mand vol sinaasappelen.

Marike Hij vertelt me dat mijn man me komt halen om op huwelijksreis te gaan.

Manon Hij geeft je tien prachtige gouden gewaden mee.

Marike En tien rijpaarden en tien vrouwtjeskamelen en een schatkist vol geld.
En hij draagt mijn man op mij lief te hebben tot het einde der dagen.
Dan vertrekken we, de straat op

Manon En de woestijn in.

Marike Eerst even in de stad kijken...

Manon Nee...nee, voor de duidelijkheid.
Jij hebt niets te zeggen, je man brengt je naar de woestijn.
De stoet rijdt zonder oponthoud door, de hele eerste dag
en de tweede en de derde en de vierde dag en de vijfde dag,
totdat jullie bij een vlakte vol grazige weiden komen,
waar jullie je tenten opzetten.

Marike En we eten en drinken en we leggen ons te rusten.

Manon Maar wat gebeurt er als je de volgende morgen wakker wordt?

Marike Dan is mijn echtgenoot op een geheimzinnige wijze verdwenen.
Als ik naar buiten ga en de dienaren vertel dat mijn echtgenoot weg is,
zullen ze mij slecht gaan behandelen, ze zullen me begeren..
Ik kan niet terug naar huis
want daar zullen ze me als gehuwde vrouw niet terugnemen.
Het enige wat ik kan doen is een list bedenken.
Ik trek de kleding en rijlaarzen van m'n man aan.
Ik zet zijn tulband op en gebruik een van de hoeken als mondsluier.
Die trek ik over m'n gezicht.
Ik zet een slavin in mijn draagstoel, verlaat de tent
en reis veilig met m'n gevolg verder door de woestijn.
Totdat we een stad aan de Zoutzee ontwaren.
Hier zetten we onze tenten op.

En ik ga op bezoek bij koning Armanus.
Dat maakt mijn situatie nog ellendiger.
Koning Armanus raakt namelijk zo verrukt van mijn gezicht
dat hij mij met zijn eigen dochter wil laten trouwen.
Wat een afschuwelijk vooruitzicht.
Zijn dochter zal de list meteen ontdekken
en dan zal ik onthoofd worden.
Wat moet ik doen: het voorstel aannemen van de koning
en als het ontdekt wordt ter dood veroordeeld worden omdat ik gelogen heb.
Of het voorstel afwijzen en daarom sowieso ter dood veroordeeld worden.
Ik mag z'n dochter niet beledigen.

- Manon Op dit punt van haar vertelling gekomen,
 ziet Sjeherazade de ochtend gloren en zwijgt bescheiden.
- Marieke Ah ...nee...geef me een kleine tip.
- Manon Vertel het de koning openhartig,
 misschien wordt ie verliefd op je als vrouw
 en vergeeft ie je.
- Marieke Maar ik ben al getrouwd, weet je nog.
- Manon O ja...
- Marieke Ik zou natuurlijk twee mannen kunnen nemen.
- Manon Dat kan je niet. De wet zegt...
- Marieke Of 3 of 26, lijkt me wel wat.
 Een voor de massage, een voor 'm haren,
 een voor het eten, een voor wat schaduw, een voor het briesje wind.
 Zo moeilijk is dat allemaal niet.
 Waarom zouden mannen niet wat in de verzorging kunnen doen?
 En ze zijn goed in groepen en commando's aannemen,
 kijk maar naar het leger.
 Ik bestel een mannenharem met mij aan het hoofd.
 Hoe gaan we dit praktiseren?
- Manon Hoe kan jij ooit een voorbeeldige vrouw worden.
- Marieke Voorbeeldig volgens jouw regels.
- Manon En volgens de regels van het eeuwenoude spel.
 Volgens de eeuwenoude wetten van mannen en vrouwen.
- Marieke Eeuwenoude woestijnwetten die ik niet gemaakt heb.
- Manon Ik ook niet.

Marike Hou dan eens een keer op om die woestijnwetten te verdedigen.

Manon Er is geen andere weg.

Marike Er zijn duizend andere wegen.

Manon Maar niet die jij kunt bewandelen.

Marike Wie zegt dat?

Manon Je vader en de vader van je vader en diens vader.

Marike En wat zegt mijn moeder?

Manon Niets.
Die houdt zich aan de regels.

Marike Waarom?

Manon Ik kan niet anders.

Marike Ik wil nieuwe regels
of nee ik wil geen regels.
Ik wil zelf kunnen verzinnen hoe ik leef.

Manon Alsof dat zo aantrekkelijk is.
Soms is het zeer aangenaam als iemand zegt wat je moet doen.

Marike En soms is het zeer aangenaam om te zeggen wat iemand anders moet doen.

Manon Je bent rijk en je krijgt een rijke man,
je hebt genoeg vrouwen die je kunt commanderen.

Marike Nee...ik bedoel.. het gaat niet om commanderen.
Het gaat om samen en buiten en praten met een Franse edelman bijvoorbeeld.

Manon Als je dat maar uit je hoofd laat!
Als je vader of je man of je broer je ooit betrapt
in gesprek met een man, die niet van ons is,
dan weet je dat dat je leven kost.

Marike Ach dat loopt toch wel los mam.

Manon Dat loopt helemaal niet los liefje.
Zij hebben het plicht hun familie-eer te bewaken.

Marike Familie-eer, bla, bla, ja, ja...

Manon Ik wil echt niet dat je je dit soort illusies in je hoofd haalt meisje.
Laten we liever doorgaan met onze prinsen en prinsessen.

We waren in de woestijn jij had mannenkleding aan.
Koning Armanus...

Marike Heb even geen zin meer....

6. Vriendschap

Manon Goed ga maar liggen dan ga ik je nu beschermen tegen het boze oog.
Zeven snufjes grof zout rond je hoofd.
Opvegen en dan de helft in het water en de andere helft in het vuur.
“Ik zoek toevlucht bij de heer van de Dageraad
Voor het kwaad dat Hij geschapen heeft
Voor het kwaad van de stikdonkere nacht
Voor het kwaad van de jaloezie en de haat
Voor het kwaad van de verleiding.”
Een zakje met een ui, een teentje knoflook, kleine schelpjes, een stukje bot
een paar haren van je vader.
En een amulet, waarin Gods heilige naam gegraveerd staat.
Het boze oog zal nu geen vat op je krijgen.
Sta maar op.

Marike Nee.

Manon Kom op, opstaan.

Marike Nee.

Manon We moeten verder kindje.

Marike Nee.

Manon Zal ik je vertellen hoe het afloopt met de prinses in mannenkleden?

Marike Nee.

(ze zwijgen)

Manon Zal ik je nog wat over vroeger vertellen dan?

Marike Ja, Katja...

Manon Katja en ik mochten allebei blijven, voorlopig.
Na veertig dagen werden we aan de prins voorgesteld,
maar we moesten wel beloven dat we niet lieten merken
dat we konden lezen en schrijven.
Onze bazin wilde niet dat we te ontwikkeld overkwamen.
We moesten zingen en dansen.
Vooral Katja raakte in haar element,
en in het heetst van de strijd zong ze ineens een Frans liedje.
Oh...nee te laat, onze meester viel als een blok voor haar.

Voor haar uiterlijk én haar innemende intelligentie.
Ze werd gekozen tot zijn nieuwe bruid.
Onze bazin was woedend,
nu moest ze zo'n ellendig jong ding naast zich dulden.

Marike

Yes!
Ware liefde!

Manon

Dat weet ik niet zeker.

Marike

Natuurlijk wel!
Hij, een knappe man,
een kaarsrechte gestalte, lichte kastanjebruine baard
en een zelfbewuste oogopslag.
Zij, een blonde slavin met een schalkse blik.
De volgende dag had ze meteen
een kostbare vierkante smaragd aan haar vinger
en werd ze geïnstalleerd in een met goud overladen kamer.
Jij mocht mee om haar te verzorgen.
Was je niet jaloers?

Manon

Ik was trots.
We waren als zusters.
We hadden gezworen dat wat haar toekwam mij ook toekwam.
In het geheim deelde ze alles met me.

Marike

Behalve haar verloofde, neem ik aan.

Manon

Misschien zou ik later ook met 'm trouwen,
daar hoopten we op.

Marike

Hoeveel vrouwen heeft mijn aanstaande man?

Manon

Jij zult speciaal zijn.

Marike

Hoe weet je dat?

Manon

Hij heeft erg veel voor je betaald.

Marike

Maar de hoeveelste ben ik?

Manon

Dat zul je wel merken liefje.

Marike

Ik haat die andere vrouwen.

Manon

Hoe kan je dat nu zeggen,
je hebt ze nog niet eens gezien.

Marike

Jij zegt dat je iemand kunt liefhebben die je niet gezien hebt.
Ik kan iemand ongezien haten.

Ik haat alle vrouwen die mijn man ook bezitten.

Manon Wacht even.
Geen vrouw bezit een man, jullie zullen hem dienen, samen.
Hij bezit jullie en niet andersom.

Marike Dit bedoel ik... dit is zo oneerlijk.

Manon Wie heeft jou ooit wijsgemaakt dat het leven eerlijk is.

Marike Jij, met je mooie liefdesverhalen.

Manon Ik heb een goeie tip voor de prinses in mannenkleren.
Ze trouwt met de dochter van koning Armanus.
En zodra ze in de bruidssuite zijn
geeft ze haar geheim prijs en vraagt ze de prinses
haar als vriendin te helpen.

Marike Okay ik ga akkoord met het aanbod van de koning
en neem zijn dochter tot vrouw.
Na de bruiloft trekken we ons terug.
De eerste nacht kus ik haar snel welterusten
en blijf uren lang bidden, totdat ze in slaap gevallen is.
En dat doe ik nacht na nacht, bidden en nog eens bidden.
Totdat de prinses er genoeg van heeft en bij haar vader gaat klagen.
De prins vindt het blijkbaar niet belangrijk om mij een kind te schenken
want hij blijft maar bidden.
De koning wordt woedend, hij dreigt mij uit de stad te verbannen,
als ik me niet als een echte man ga gedragen.
Dus diezelfde nacht biecht ik alles op aan de prinses
en vraag ik haar om hulp.

Manon En natuurlijk gebeurt er een wonder.
De prinses belooft je te helpen.
Jullie voeren samen een valse maagdelijkheidsceremonie op.
Les 8: Men neme een duivenkuiken
snijden het de keel door, boven de jurk van de prinses
besmeuren haar met zijn bloed en schreeuwen luid
en de ontmaagding is een feit.

Marike Daarna leven we als vriendinnen samen
en regeer ik streng doch rechtvaardig over het koninkrijk.

Manon Leve de koning!

(Muziek. Marike krijgt een uitgebreid hoofddeksel op en een aantal gouden gewaden om)

7. Katja

Marike Mag ik het portret van Katja nog eens zien?

Manon Ach...nee.

Marieke Nog één keer.

Manon Je weet dat het verboden is.

Marieke Ja, ja.
Maar dit is zo geheimzinnig, bijzonder, mooi.
Ik zal nooit aan iemand vertellen
dat jij een portret hebt van Katja.
Ik zweer het.

Manon Vooruit.

Marieke Wat is ze mooi.
Dit was in hun verlovingstijd hè?

Manon Ja.

Marieke Je ziet dat ze glanst van liefde.
Ik wou dat ik ooit een fractie van de liefde zou kunnen voelen
die zij hier uitstraalt.
Had ik maar de kans gehad mijn man eerst te zien.

Manon Ik weet niet of dat beter is.

Marieke Hou nou eens op mam.
Natuurlijk is dat beter.
Dat een man en vrouw contact kunnen maken.
Aan elkaar kunnen wennen.
Verliefd kunnen worden.

Manon Verliefd zijn misleid.

Marieke Help me te ontsnappen mam.

Manon Wat zeg je nu?

Marieke Help me te vluchten.

Manon Hoe kom je daar nu bij?

Marieke Ik wil leven.
Ik wil verliefd worden.

Manon Wat haal je je in je hoofd, idioot.
Laat niemand dit ooit horen.

Marieke Ik wil de straat op en....

Manon Hou onmiddellijk je mond.

Marike Nee.

Manon Ga zitten, ik ga je voeten inbinden.

Marike Ik kan over het dak.
Als jij me een voetje geeft ben ik zo boven.

Manon En dan?

Marike Dan vlucht ik.

Manon Je kan nergens naar toe.
Zodra je op straat komt
zullen ze je naar de politie brengen als het mee zit.
En als het tegen zit zullen ze zich aan je vergrijpen.

Marike Jij was er toch ook.

Manon Ik had geluk.
Je vader heeft me gered uit de handen van een stelletje bandieten.
En nu onderwerp over en uit.
Ga zitten.

Marike Ik wil leven zoals Katja leeft.
Jij noemde haar altijd de godin van de liefde.
Je hebt me m'n hele leven over de liefde verteld
maar als het er op aan komt gun je me niks.
Dan zet je me gevangen bij een of andere halve gare.
Ik wil echte liefde!

Manon Hou op!

Marike Ik ga de straat op!

Manon Dat doe je niet.

Marike Dat doe ik wel!
Hou me maar tegen als je durft.

Manon (geeft Marike een klap)
En nou is het genoeg.
Jij weet helemaal niks van het echte leven.
En dat is maar goed ook.
Want zo leuk is dat allemaal niet.
En als je het wil weten.
Katja is dood.

Marike Wat...

Manon Katja is dood.
En ze komt dus niet op jouw bruiloft.

Marike Ik haat jou, ik haat jou.
Waarom zeg je dat nu pas?

Manon Ik wilde je droom niet bederven.

Marike En toen dacht je.
Ach ze is maar kind dat kan ik wel voor de gek houden.

Manon Ik wilde je beschermen.

Marike Dat noem jij beschermen.
Ik noem dat dom en debiel houden.
En wat zou je morgen doen dan?

Manon Ik zou je vertellen dat Katja onverhoopt verhinderd was.

Marike En mij laten geloven dat de godin van de liefde nog leeft.

Manon Waarom zou ik je die illusie ontnemen?

Marike Vuile leugenaar!

Manon Hou je mond.

Marike Ik hou m'n mond niet.

Manon Je vader zal het horen.

Marike M'n vader mag het horen.

Manon Zeg dat niet.

Marike Ik ga gillen mam.
Als je me nu niet de waarheid verteld.
Alles.

Manon Waarom?
Wat helpt het?

Marike Omdat ik je dochter ben.
Weliswaar nog maar voor een paar uur, maar toch...
Vijftien jaar ben ik je dochter geweest ja!
Ik heb recht op de waarheid.

Manon Jij hebt helemaal nergens recht op.

Marike Vertel het me dan gewoon
omdat ik wegga en je nooit meer lastig zal vallen.

Manon Ik kan het niet.

Marike Katja is dood.
Wanneer?
Vertel op!

Manon Ach liefje....

8. De buurman

Marike Nee...nu.
We zijn in de tijd van het portret.
Katja heeft zich verloofd met jullie prins.

Manon Haar bruiloft heeft nooit plaats gevonden.
Want onze prins stierf plotseling aan een geheimzinnige ziekte.
En Katja werd weduwe voor ze getrouwd was.

Marike Dus dat hele sprookjeshuwelijk heeft nooit bestaan.

Manon Nee.

Marike Geen weken lange banketten, muziek uit alle windstreken, niks.

Manon Niks.
Alleen voor ons allen verplichte rouw van één jaar.
En voor Katja rouw voor de rest van haar leven.
We waren vijftien.
Net als jij nu.

Marike En toen?

Manon En toen niks.

Marike Jawel, hoe gaat het verder?

Manon Ach, laat de doden rusten.

Marike Nee.
We hebben mijn hele huwelijk
gemodelleerd naar dat zogenaamde huwelijk van Katja.
Nu wil ik weten wat je nog meer voor me in petto hebt.
Vertel op.

Manon We hadden een hard leven.
Katja mocht nauwelijks naar buiten.

Ik werkte dag en nacht in de keuken.
En zo voltrok ons leven zich drie jaar lang in een volkomen grauwsluier.
De broers van de prins namen z'n bezittingen over,
en daar hoorden wij bij.
Verder lieten die broers zich nauwelijks zien
dus werden we getiranniseerd door zijn eerste vrouw.
We leefden in een totale gevangenis,
alleen onze vriendschap hield ons op de been.
Totdat we op een dag naar zee mochten.
Zomaar ineens werd er besloten dat we er een paar weken
tussen uit gingen. Vakantie.
Met zo'n beetje de hele huishouding.
En daar was die buurman.
(stilte)

- Marike En toen zweeg zij bescheiden.
Spanning opbouwen en wachten...
Je hebt het goed geleerd mam, die kunst van Sjeherazade
Maar ik wil geen vervolgverhaal meer.
Ik wil weten hoe het afloopt. Nu!
- Manon Wat heb je eraan, om de waarheid te weten?
- Marike Misschien niets, misschien alles.
Vertel nu maar gewoon.
- Manon Aan zee bleken de leefgewoontes vrijer,
daar had je geen huizen met dikke muren en dikke wachters
maar grote tuinen met eenvoudige houten hekken.
- Marike Hoe konden ze de vrouwen daar bewaken?
- Manon Daar heb je die muren helemaal niet voor nodig.
Vrouwen zijn zo gedrild dat ze vanzelf blijven hangen rond het huis.
De harem zit in het hoofd van de vrouwen,
althans in het hoofd van de meeste vrouwen.
- Marike Alleen niet in het hoofd van Katja.
- Manon Ze was maandenlang een voorbeeldige weduwe.
Ze zat uren bewegingsloos naar buiten te staren
maar door die verplaatsing naar zee
leek ze wakker te worden.
Ze begon rondjes te lopen in de tuin.
En op een van die wandelingen is het gebeurd.
Ik was er niet bij.
Maar ze kwam helemaal anders terug dan ze de tuin in was gegaan.
Ineens een rooie blos, waterige ogen.
Haar handen trilden, ze rilde over haar hele lijf.
Ik dacht dat ze koorts had, een zonnesteek

en legde haar in bed, kompressen, water.
Ik begon te bidden.
Wat is er met je aan de hand, Katja zeg iets?
Toen fluisterde ze: een man.
Oh god nee!

Marike Oh god... ja juist.
 Ze had een man gezien tussen de bomen ergens
 En - paf – liefde op het eerste gezicht.

Manon Dit bedoel ik nou.
 Jij weet helemaal niets van het leven.
 Je bent een bakvis, een onnozelaar.
 Jij denkt dat zonder liefde leven een vloek is.
 Maar mét liefde leven, dat is pas een vloek.
 Als je wilt dat ik verder vertel
 ga dan verder met aankleden en hou je mond.

Marike Ja moeder.

Manon Katja had inderdaad een man gezien in de tuin, een Spaanse officier.
 Onze buurman.
 Hij was daar met z'n familie op vakantie.
 Een adembenemend mooie man, zo anders, zo ik weet niet....
 Hij had geen baard, maar prachtige geschoren kaken.
 Blauw ogen, een sterk atletisch figuur.

Marike Het lijkt wel of jij verliefd op 'm was....

Manon Misschien was dat ook wel zo ja,
 maar daar was ik toen niet mee bezig.
 Ik was alleen bezig om ontmoetingen
 tussen Katja en haar Spanjaard te arrangeren.
 Katja deed of ze flauwviel
 en dan begeleidde ik haar naar buiten.
 We slopen door de tuin
 en terwijl ik deed alsof we doorpraatten
 glipte zij door een gat in de heg,
 voor een korte ontmoeting met haar officier.
 En dan kwam ze terug en deed ze tot in de kleinste details
 verslag van de manier waarop hij haar hand aanraakte,
 haar in haar ogen keek.
 Kijk in godsnaam uit Katja.
 Een man wil altijd meer dan je geeft
 en ook al ben je verliefd op deze man
 je moet hem kunnen weerstaan.
 Je moet trots blijven.

Marike Jeetje mam, dat weet Katja toch zelf ook wel!!

Manon Ze reageerde precies zoals jij nu.
Maar liefde maakt blind en kwetsbaar.
Als een meisje zwicht voor een man voordat ze getrouwd zijn
laat hij haar negen van de tien keer vallen.
Maar we hadden natuurlijk een heel ander, veel belangrijker probleem.

Marieke Hij was van een ander geloof.

Manon Precies.
Dit zou nooit en te nimmer een huwelijk kunnen worden.
Twee geloven op een kussen daar slaapt de duivel tussen.
Oud Hollands spreekwoord.
We wisten allebei dat we met vuur speelden.
Maar we waren jong en niet te stoppen.

Marieke Mama jij?!

Manon Ik liet me toen net als jij verleiden door de geur, de droom,
de illusie die liefde heet.
Had ik toen maar de kracht gehad de hele handel te stoppen,
dan had Katja nu nog geleefd.
Alles leek zo eenvoudig.
Zij was totaal onderste boven van hem.
En hij was niet meer weg te branden bij haar.
Deze twee mensen waren voor elkaar geschapen.
Dit was subliem.
Alleen was hun liefde simpelweg verboden.
Wekenlang genoten we in het diepste geheim van onze droom.
We hadden een heel netwerk van smoezen verzonnen
om Katja te laten verdwijnen.
Heel geraffineerd allemaal.

Marieke Ja laat dat maar aan jou over.

Manon Totdat een van de andere vrouwen er lucht van kreeg.
Katja werd in het geheim gevolgd.
Zij had het door, ik niet met m'n stomme kop.
Indjé riep ze: de mensen om ons heen veranderen,
ze worden stugger, geheimzinniger, ze smoezen als we binnenkomen.
Ach hou op dat verzin je maar,
jij bent verliefd, dat is alles, je ziet spoken!
Maar ze zag geen spoken.
Ik had m'n ogen in m'n zak, niet zij.
Zij heeft alles haarscherp aanvoeld.
En toen – op een ochtend –
Ik kwam zoals gewoonlijk bij Katja op de slaapkamer
om haar wakker te kussen –
toen lag ze daar, badend in het bloed.

(Het verhaal stukt, Manon doet rituele handelingen om haar hoofd koel te houden)

Manon Die imbecielen, die schoften.
De broers van haar overleden verloofde
hadden haar vermoord met twaalf messteken.
Ik rende naar de mannenvertrekken.
Wat hebben jullie gedaan barbaren?
- Jij weet heel goed wat we gedaan hebben.
- Katja is nu waar ze thuis hoort.
Wat bedoel je?
- Wacht maar af als wij erachter komen dat jij hier iets vanaf wist
- of haar op welke manier geholpen hebt,
- dan ben jij de volgde.
- Het is godswil dat dit gebeurd is.
Waar heb je het over?
- Over haar en die man, daar heb ik het over.
- Hoelang heeft ze ons beschaamd
- en onze goeie naam te grabbel gegoooid?
Ik weet niet waar jullie het over hebben.
Katja heeft jullie nooit beschaamd.
Wat hebben jullie gedaan?
- Wat we gedaan hebben?
- We hebben ons huis gezuiverd.
- We hebben het rotte deel eruit gesneden
- en onze familienaam in ere hersteld.
- Vanaf nu mag niemand haar naam nog ooit noemen.
- Mijn broer heeft nooit een verloofde gehad.
- Katja bestaat niet meer.
- Katja heeft nooit bestaan.
Jullie zijn moordenaars, daar is niets eervols aan.
- Wij hebben haar gevoed en beschermd
- en wij kunnen haar verlaten en doden,
- dat zijn onze rechten.

Marike Arme dappere mama.

Manon Ik wist dat ik niet het recht had om op deze manier tegen een man te praten.
Ik tekende m'n eigen doodvonnis.

Marike Hoe ben je daar onderuit gekomen?

Manon Ik schaam me zo....

Marike Mam, je leeft daar hoef je je niet voor te schamen.

Manon Ik moest m'n excuses aanbieden
en zeggen dat ik het niet zo bedoeld had.
Dat ik m'n verstand kwijt was.
En ik moest ontkennen dat ik er iets van wist,
van deze hele liefdesgeschiedenis.

Marike En dat heb je gedaan?

Manon Ja, dat heb ik gedaan.
Ik moest kiezen:
of Katja volgen in de dood
of blijven leven met een leugen.

Marike En je koos voor het laatste?

Manon Ja, ik weet niet waarom.
Ik durfde Katja niet achterna.

Marike Logisch...

Manon Nou weet ik niet.

Marike Ja logisch!
Je kiest niet voor de dood.
Jij moest het verhaal van Katja doorvertellen.

Manon Op dat moment.
Tegenover die vijf woedende mannen,
heb ik gezworen te zwijgen,
het verhaal van Katja mee te nemen in m'n graf..

Marike Maar gelukkig deed je dat niet.

Manon Wat moet je met dit verhaal?

Marike Gewoon weten.
Snappen hoe de wereld in elkaar zit, zoiets.

Manon Ik had het je graag bespaard.

Marike Ik had het je nooit vergeven als je Katja gevolgd was in de dood.
Je hebt doorgeleefd, je hebt een dochter gebaard,
je hebt Katja's verhaal verteld,
je bent een held!

Manon Ik vond mezelf laf.
Ik ben de volgende nacht, als een lafaard gevlucht.
Linea recta naar de slavenhandelaar,
die kon me niet helpen.
Ik was besmet.
Ik moest onmiddellijk de stad verlaten.
Ik ging als verstekeling aan boord van een vrachtschip
en dat bracht me hier.

Marike En daar ontmoette je vader.

Manon Je vader kocht me van een of andere obscure vrouwenhandelaar.

Marike Dat heb je met nooit verteld!

Manon Hij had iemand in de keuken nodig.

Marike En toe hij je eenmaal in huis had
zag ie dat ie een wonderschone, ontwikkelde vrouw had gevonden
en werd ie verliefd op je.

Manon Ja zoiets, laten we het daar maar op houden.
Zullen we je nu klaarmaken voor de ceremonie?

Marike Ja goed.

Manon Hier...

Marike Wat?

Manon De ring van Katja....
Dit is een bezwering voor een jong vogeltje.
Ben je te warm in het nest?
Brand je in de struiken?
Is je moeder niet bij je?
Wuift je zuster je geen koelte toe?
Is er geen voedster om je te beschermen?
Breng me een kogeltje van goud,
met een krokodil en een hand erop.
Om de demonen uit te drijven.
Om je vijanden te vernietigen.
Dit is je bescherming.
Hiermee bescherm ik het leven,
wat ik heb voortgebracht.

(Samen stoppen ze de ring ergens helemaal onder haar jurk weg)

Amsterdam, 8 augustus 2004